

loven; det blev udtryffeligt sagt af Regjeringen, saaledes at jeg kan sige det her. Regjeringen satte den Pris paa at faae Valgmenighedsloven, at den fik Penge til en Kirkekommission, og der var flere, som vel ikke ønskede en Kirkekommission, men som dog mente, at det var en Pris, man kunde give for Valgmenighedsloven, og man gav da denne Pris for den. Saaledes er Oprindelsen til Kirkekommissionen. Naar jeg nu siger, at Kirkekommissionens Nedsættelse og Arbejde har bevirket en Standsning i de kirkelige Reformers vil jeg ikke tillægge selve Kirkekommissionen Skylden; det ligger i dens Sammensætning. Den kan jo ikke selv gjøre for sin Sammensætning; den har ikke skabt sig selv, men dens Sammensætning skyldes den daværende Kultusminister. Han har givet den en Sammensætning, som jeg isorveien holdt mig overbevist om, at den vilde faae, og hvorpaa jeg støttede min Dom om, at den vilde blive en Hindring for de kirkelige Reformers Fremgang. Jeg kunde vel ikke vide, hvilke Mænd der vilde blive valgte til Kirkekommissionen, skjøndt man kunde være vis paa, at flere af dem vilde blive valgte, men jeg kunde vide, i hvilken Retning en Kirkekommission, som den daværende Kultusminister, ja, jeg vil sige, en hvilkensomhelst af vore hidtilværende Kultusministre, vilde nedsætte, maatte blive sammensat, og det viste sig ogsaa, at den blev sammensat, som jeg havde tænkt. Saasnart man havde set dens Sammensætning, vidste man, i hvilken Retning dens Flertal vilde gaa, og det har staaet til. Den ærede Minister mente, at det dog var til Fremme for Sagen, at den blev grundig drøftet. Ja, det er sandt, det skal jeg altid indrømme, at den blev meget grundig drøftet, men Resultatet af denne Drøftelse gik imod det, som det store Flertal af Repræsentationen vil, imod det, som det store Flertal af Folketings Medlemmer vil. Jeg har haft Leilighed til at sige det i Kommissionen, idet jeg gjorde opmærksom paa, at vi, som vare i Minoriteten, trostede os ved, at Sagens endelige Afgjørelse skulde foregaa paa et Sted, hvor vi haabede at have Flertal, medens det dog var mig klart, at de store Modsetninger ligeoverfor vore Ansuelser, som

laa i Kirkekommissionens Flertals Forslag, vilde vinde den følgende Regjering. Jeg kunde ikke vide, hvem den vilde komme til at bestaa af, og jeg kunde altsaa heller ikke vide, at den ærede Formand for Kirkekommissionen vilde blive Kirkeminister, men da jeg saae, det var ham, vidste jeg, at den Hindring for kirkelige Reformers, som laa i Kommissionens Flertals Stilling, var voxet meget betydelig, thi Kirkekommissionens Formand maatte, naar han blev Minister, ganske nødvendig — jeg fortænkter ham ikke deri — stille sig saaledes, som han efter sin Overbevisning havde stillet sig i Kommissionen. Han har — det skal jeg altid være villig til at sige — megen Tilbøielighed til at give efter, saavidt han kan; han hører ikke til dem, som altid staa ubevægelig fast paa deres første Standpunkt, men han har en Lænke om Foden ved at have været Formand i Kirkekommissionen og efter det at have sluttet sig til Flertallets Indstillinger. Jeg holder mig overbevist om, at vi snarere vilde være blevne enige med Kultusministeren, naar han ikke havde været Formand for eller Medlem af Kirkekommissionen. Hvorledes har Forholdet imidlertid været med de Lovforslag angaaende denne Sag, som tidligere ere fremkomne? De ere vel ikke komne videre her i Salen end til første Behandling, men de have gjentagende været behandlede i Udvalg, og det har nu vist sig, at Medlemmer af Folkethinget, som have siddet i disse Udvalg, og som da vare enige med os, nu stille sig paa Regjeringens Standpunkt og have stemt for Regjeringens Forslag. De ere gaaede sammen med os i de tidligere Udvalg; de have sluttet sig til det, her ligger for, idet dette Forslag i det Væsentlige er kommet frem gennem Udvalget i de forskjellige Udvalg, hvori disse Mænd have haft en væsentlig Del, men saasnart Regjeringen kom med sit Forslag, forlode de deres tidligere Standpunkt og gik over til Regjeringen. Derfor siger jeg, at Kirkekommissionen har reist en ny Skillemur, thi tidligere var der et langt større Flertal for det, som ligger for, end der har været siden. Forslaget kom i forrige Samling til 3die Behandling i begge Thing, det er fuldstændigt rigtigt, og den Smødelommen, som vistes ved Slutningen af Forhandlingerne,